

Mészáros István professzor köszöntőlevele

Kedves András! Kedves Professzor Úr!

Örömmel értesültem róla, hogy elérkezett szép kerek 65-dik születésnapod. Szívből gratulálok! Kívánok továbbra is – az előzőkhöz hasonló – tevékeny és termékeny évtizedeket, gazdag új tudományos eredményeket, boldog és megelégedett életet, és természetesen jó egészséget.

Sajnos saját rossz egészségi állapotom miatt nem tudom mindezt személyesen kifejezni, elmondani, csak így, közvetítve, de annál nagyobb szeretettel.

Maradandó alkotások bizonyítják, hogy az elmúlt évtizedekben hatalmas és sikeres munkát végeztél. Nem csupán legfelső szinteken tanítottál, fiatalokat oktattál, hanem széles körben végeztél tudományos kutatásokat, sok tanulmányt, jelentős számú könyvet publikáltál, s mindezek mellett magas szintű felsőoktatási intézményeket gondos szakértelemmel, teljes felelősséggel igazgattál, irányítottál.

Summa summarum: itthon is, külföldön is jól ismert és elismert tekintélyes tudós szakember vagy. 65 év örömeivel és terheivel, megelégedéssel tekintsz vissza erre a szép magas csúcsra vivő három évtizedes pályafutásra.

Régóta ismerjük egymást. Őszinte érdeklődéssel kísértem kezdettől fogva tudományos életpályád alakulását, fejlődését, magasra emelkedését. S meggyőződéssel állítom: a jövő számára képeztél szakembereket; a múlt pedagógusainak életét vizsgáltad nagy empátiával, de mindig a jelenben, a jelen számára élve.

A kezdetek, az indulás... De régen is volt! Emlékszel? Milyen messze van már az az idő, amikor az egyetemen az államvizsga dolgozatodról beszél-

gettünk? Mikor is volt ez? 1982-ben. E munkádban Esztergom város 19. századi népoktatását tártad fel.

Vagy felidéződik előttem egyetemi doktori disszertációd védeése 1986-ban, amikor disszertációdban az addigi hazai szakirodalomban csak alig ismert „gyermektanulmány”-nak nevezett pedagógiai áramlat ismeretlen új hazai és külföldi vonatkozásait vizsgáltad.

És örömmel emlékszem vissza 1988-ra, amikor Kandidátusi disszertációd témájáról eszmecsereelve – az addig alig-alig ismert Weszely Ödön, általad felfedezve – a neveléstudomány rendszerelméleti forrásairól beszélgettünk, vitatkoztunk.

Azt hiszem, hogy ezzel az akkoriban általad meglett és választott három téma-csoporttal valami elindult, valami elkezdődött tudományos pályádon, akkor, az 1980-as években, harminc évvel ezelőtt. Három nagy kutatási témacsoport talált rád és beléd kapaszkodva elkísért máig: egyik az iskolaszervezet-iskolaszerkezet rendszertana; – a másik: a nevelés elméletének és gyakorlatának megújítását, modernizálását, átalakítását célzó hazai és külföldi törekvések; – s a harmadik: a neveléstudomány-történet problematikája nálunk és másutt.

Hatalmas utat jártál be azóta, eme 1980-as évekbeli kezdetek óta, s olyan jóleső, örömteli érzés számomra, hogy azóta ezekben az alaptémákban milyen messzire, mennyire előre jutottál.

Közben ugyanis sorra készültek és jelentek meg magyarul, németül, angolul az ezeket a továbbágazó, továbbburjánzó témákat sokféle vonatkozásban kibontó és feltáró különféle munkáid.

S hadd jegyezzem meg azt is, hogy végtelenül jól esett számomra egy igen kedves gesztusod. Az egyik nagyterjedelmű több kötetes művedbe – a számomra ugyancsak nagyon kedves tanítvánnyal, Pukánszky Bélával együtt alkotott, és több kiadásban megjelent „Neveléstörténet”-be társszerzőként engem is bevettél.

(S hadd tegyem hozzá: ugyancsak ez a kötet nemrégiben – ugyancsak a Te jóvoltadból – a digitalizált egyetemi tankönyvek közé is bekerült.) Hálás köszönet mindezekért!

Ezalatt a három évtized alatt sokszor voltunk együtt konferenciákon, szakmai tanácskozásokon, tudományos értekezleteken. De több-kevesebb rendszerességgel a budai Krisztina körüti kisvendéglő fehér asztalánál is említett Béla

barátunkkal együtt, sokféle szakmai és nem szakmai témáról beszélgetve, vitatkozva, csevegve.

Legnagyobb sajnálatomra ezek a kellemes hármás összejövetelek, együttlétek – egészségem rosszrafordulása miatt – abbamaradtak.

De öreguras morfondírozással nem akarom tovább rabolni az időt a komoly tudományos előadások előadóitól. Egy élményemet még feltétlenül szeretném röviden megemlíteni.

Régi fényképet tartalmazó otthoni gyűjtődobozomban van egy kép. Ez az Alkotmány utcai egykori főiskolai-egyetemi épület szép dísztermében készült, mégpedig az én saját 65-dik születésnapom alkalmából rendezett felolvasóülés szünetében csinálta valaki, 1992-ben. Az összejövetel megszervezését Andrásnak köszönhettem, aki akkor az intézmény főigazgatója volt.

A fényképen látható vagyok én, akkor 65 évesen, s mellettem ott áll András, fiatalon, szép sötét szakállal, de még őszülő hajszála nélkül.

Most, amikor e sorokat írom, 2015. október 12-én, kezemben ezzel a régi képpel, 89 évesen, bizony felsóhajtottam: Kedves jó András barátom, te boldog ember! Most csak 65 éves vagy, és még előtted az élet!

Komolyra fordítva a szót: további jó egészséget, eredményes munkálkodást és még hosszú, tartalmas életet kívánok, baráti szívvel, a régi szeretettel

Mészáros István